

ALYTAUS MIESTO SAVIVALDYBĖ

Kodas 111102979. Rotušės a. 4, LT-62504 Alytus, tel. (8 315) 55 102, faks. (8 315) 55 192, el. p. alytus@ams.lt

Lietuvos Respublikos specialiųjų
tyrimų tarnybos Kauno valdybai
Spaustuvininkų g. 7
44307 Kaunas

D. Paškevičiūtė
2013 10 18

**IŠVADA
DĖL KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS**

2013-10-18 Nr. *SD-6909/6.10.*
Alytus

Vykdamas Korupcijos prevencijos įstatymo (Žin., 2002, Nr. 57-2297; 2003, Nr.38-1728) 6 straipsnio 2 dalies reikalavimus, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 8 d. nutarimu Nr. 1601 patvirtintos Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos (Žin., 2002, Nr. 98-4339) (toliau - Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarka) nuostatomis, kuriomis savivaldybė yra įpareigota nustatyti veiklos sritis, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė bei atsižvelgdamas į Lietuvos Respublikos Specialiųjų tyrimų tarnybos 2013 m. birželio 12 d. rašte Nr. 4-01-3641 „Dėl korupcijos tikimybės nustatymo“ pateiktus siūlymus, Alytaus miesto savivaldybės administracijos Teisės ir personalo skyriaus vyriausiasis specialistas Giedrius Šimas 2013 m. III ketvirtį atliko Alytaus miesto savivaldybės administracijos veiklos sričių analizę antikorupciniu vertinimu.

Korupcijos pasireiškimo tikimybė buvo analizuota Alytaus miesto savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus veikla, susijusi su socialinės paramos teikimu.

Analizė atlikta remiantis Lietuvos Respublikos Specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2011 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. 2-170 patvirtintomis Valstybės ar savivaldybės įstaigos veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijomis. Vertinimas atliktas dokumentiniu būdu, formaliu ir palyginimo metodais. Nustatant korupcijos pasireiškimo tikimybę buvo vertinami Alytaus miesto savivaldybės tarybos sprendimai, administracijos direktoriaus įsakymai, savivaldybės administracijos padalinių nuostatai, pareigybių aprašymai, kiti su analizuota veikla susiję dokumentai (tvarkos, aprašai), atsakingų savivaldybės valstybės tarnautojų ir darbuotojų žodiniai paaiškinimai.

Analizuotas laikotarpis nuo 2012-01-01 iki 2012-12-31.

Socialinės paramos skyriaus veikla, susijusi su socialinės paramos nepasiturinčioms šeimoms ir vieniems gyvenantiems asmenims teikimo veikla atitinka Korupcijos prevencijos įstatymo (Žin., 2002, Nr. 57-2297; 2003, Nr. 38-1728) 6 straipsnio 3 dalies 5 punkte nustatytą kriterijų – daugiausia priima sprendimus, kuriems nereikia kitos valstybės ar savivaldybės įstaigos patvirtinimo.

REGLAMENTAVIMAS IR ĮGYVENDINIMAS

Socialinių išmokų (paramos) skaičiavimą ir mokėjimą teikimą reglamentuoja:

1. Lietuvos Respublikos piniginių socialinės paramos nepasiturinčioms šeimoms ir vieniems gyvenantiems asmenims įstatymas (Žin., 2011, Nr. 155-7353);
2. Lietuvos Respublikos išmokų vaikams įstatymas (Žin., 1994, Nr. 89-1706; 2004 Nr. 88-

3208);

3. Lietuvos Respublikos socialinės paramos mokiniams įstatymas (Žin., 2006, Nr. 73 - 2755; 2008, Nr.: 63 - 2382);

4. Lietuvos Respublikos valstybinių šalpos išmokų įstatymas (Žin., 1994, Nr. 96-1873; 2005, Nr. 71-2556);

5. Lietuvos Respublikos paramos mirties atveju įstatymas (Žin., 1993, Nr. 73 - 1371; 2011, Nr. 77 - 3722)

Alytaus miesto savivaldybės teisės aktai

1. Alytaus miesto savivaldybės piniginės socialinės paramos teikimo komisijos nuostatai, patvirtinti Alytaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2012 m. vasario 22 d. įsakymu Nr. DV-117.

2. Vienkartinės piniginės paramos nepasiturinčioms šeimoms ir vieniems gyvenantiems asmenims skyrimo ir mokėjimo taisyklės, patvirtintos Alytaus miesto savivaldybės tarybos 2010 m. vasario 25 d. sprendimu Nr. T-46.

3. Paramos mokinio reikmenims įsigyti tvarkos aprašas, patvirtintas Alytaus miesto savivaldybės tarybos 2008-06-25 sprendimu Nr. T-127.

4. Kreipimosi dėl socialinės paramos mokiniams tvarkos aprašas, patvirtintas Alytaus miesto savivaldybės tarybos 2008-06-25 sprendimu Nr. T-126.

5. Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams teikimo tvarkos aprašas, patvirtintas Alytaus miesto savivaldybės tarybos 2012-02-09 sprendimu Nr. T-11.

6. Alytaus miesto savivaldybės tarybos 2008-06-25 sprendimu Nr. T-128 patvirtintas Mokinių nemokamo maitinimo Alytaus miesto savivaldybės mokyklose tvarkos aprašas.

7. Kompensacijų nepriklausomybės gynėjams, nukentėjusiems nuo 1991 m. sausio 11-13 d. įvykių ir po to vykdytos SSRS agresijos, bei jų šeimoms taikymo tvarkos aprašas, patvirtintas administracijos direktoriaus 2006 m. birželio 1 d. įsakymu Nr. DV-327

8. Alytaus miesto savivaldybės tarybos 2011-02-24 sprendimas Nr. T-42 „Dėl Alytaus miesto savivaldybės tarybos 2010-02-25 sprendimu Nr. T-46 patvirtintų Alytaus miesto savivaldybės vienkartinės piniginės socialinės paramos nepasiturinčioms šeimoms ir vieniems gyvenantiems asmenims skyrimo ir mokėjimo taisyklių pakeitimo ir papildymo“.

10. Socialinės paramos skyriaus nuostatai patvirtinti administracijos direktoriaus 2011-08-12 įsakymu Nr. P-175.

11. Alytaus miesto savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus darbuotojų ir valstybės tarnautojų pareigybių aprašymai.

VEIKLOS REGLAMENTAVIMO YPATUMAI

Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo 5 straipsnis reglamentuoja, kad piniginės socialinės paramos rūšys yra šios: 1) socialinė pašalpa; 2) būsto šildymo išlaidų, geriamojo vandens išlaidų ir karšto vandens išlaidų kompensacijos (toliau – kompensacijos). Šio įstatymo 23 straipsnio 4 dalis nustato, kad savivaldybės tarybos nustatyta tvarka iš savivaldybės biudžeto lėšų socialinė parama gali būti skiriama ir kitais atvejais (skiriama vienkartinė pašalpa; apmokama skola už būstą; kompensuojamos išlaidos už didesnę karšto ir geriamojo vandens kiekį, negu šiame įstatyme nustatytas normatyvas; kompensuojamos šiame įstatyme nenurodytos būsto išlaikymo išlaidos ir kita).

Valstybinių šalpos išmokų įstatymo 3 straipsnyje yra numatytos šios šalpos išmokų rūšys:

- 1) šalpos pensijos;
  - 2) šalpos našlaičių pensijos;
  - 3) slaugos ar priežiūros (pagalbos) išlaidų tikslinės kompensacijos;
  - 4) šalpos kompensacijos;
  - 5) tikslinis priedas.
2. pagal šį įstatymą taip pat mokamos:

- 1) šalpos pensijos už invalidų slaugą namuose, paskirtos iki 2004 m. balandžio 1 d.;
- 2) socialinės pensijos, paskirtos iki 1995 m. sausio 1 d.

KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS VERTINIMAS

Vertinant Alytaus miesto savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus veiklą, susijusią su susijusi su socialinės paramos, išmokų (toliau - socialinė parama) teikimu buvo analizuojama:

ar pasirinktose veiklos srityse yra laikomasi įstatymų, kitų teisės aktų ar sutarčių, turinčių įtakos įstaigos veiklai, ar priimti visi teisės aktai būtini įstatymų ir įstatymo įgyvendinamųjų teisės aktų įgyvendinimui;

ar juose nustatyta sprendimų priėmimo, veiksmų atlikimo tvarka yra skaidri, t. y. ar juose įtvirtinti sprendimų priėmimo principai, aiškūs kriterijai, sprendimo priėmimo terminai, sprendimus priimančys subjektai, aiškiai apibrėžti jų įgaliojimai, atskirtos sprendimų priėmimo ir kontrolės funkcijos, nustatyta sprendimų apskundimo tvarka ir kt., ar ši nustatyta tvarka pakankama, ar ji nesuteikia per daug įgaliojimų įstaigos valstybės tarnautojams ar jiems prilygintiems asmenims veikti savo nuožiūra, ar joje nėra perteklinių reikalavimų;

ar yra įtvirtinti valstybės ar savivaldybės įstaigos vidaus kontrolės sistemos funkcionavimo pagrindai, ar veiksmingai funkcionuoja vidaus kontrolės sistema.

Socialinės paramos skyriaus specialistų veikla yra reglamentuota, administracijos direktoriaus 2011-08-12 įsakymu Nr. P-175 patvirtintais Socialinės paramos skyriaus nuostatais (toliau – Nuostatai) bei specialistų pareigybių aprašymais. Socialinės paramos skaičiavimą ir mokėjimą pagal Nuostatus, patvirtintus vykdo Socialinės paramos skyrius. Ši funkcija nėra priskirta kitiems savivaldybės administracijos padaliniais. Nuostatuose atsispindi visos funkcijos numatytos teisės aktuose, susijusiuose su socialine veikla. Nuostatuose numatytos funkcijos yra vykdomos.

Socialinės paramos skyrimo ir išmokėjimo procedūra yra reglamentuota. Prašymai ir sprendimo priėmimas dėl socialinės išmokos skyrimo yra registruojami kompiuterine programa „Parama“.

Socialinės paramos skyriaus vyresnieji specialistai iš pareiškėjų priima, prašymus ir kitus dokumentus dėl piniginės socialinės paramos, patikrina, jų duomenis suveda į socialinės paramos apskaitos sistemą „Parama“ ir parengia sprendimą dėl piniginės socialinės paramos skyrimo. Socialinio paramos skyriaus vyriausiasis specialistas, naudodamiesi programa „Parama“, patikrina priimtus dokumentus, socialinės pašalpos apskaičiavimą bei skyrimo teisėtumą ir pasirašo sprendimą. Tai yra, vieni darbuotojai priima ir patikrina dokumentus, kiti darbuotojai – dar kartą patikrina dokumentus ir pasirašo priimtą sprendimą dėl piniginės socialinės paramos skyrimo. Socialinės išmokos gavėjui yra pateikiamas pranešimas dėl jos skyrimo. Tokios vidaus kontrolės procedūros leidžia manyti, kad rizika yra valdoma.

Vienuolika skyriaus darbuotojų priima asmenų prašymus dėl piniginės socialinės paramos, t.y. ir dėl socialinės pašalpos skyrimo, dvi vyriausiosios specialistės vykdo piniginės socialinės paramos, išmokų vaikams ir šalpos išmokų skyrimo teisėtumo kontrolę, pasirašo sprendimus bei potvarkius gavėjų bylose ir patvirtina skyriaus antspaudu (pareigybių aprašymo 10.1 p.).

Sprendime dėl socialinės paramos skyrimo ar neskyrimo numatyta, jog jis gali būti skundžiamas administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Darbuotojų pareigybių aprašymai patvirtinti administracijos direktoriaus įsakymais. Pareigybių aprašymuose reglamentuota kiekvieno darbuotojo funkcijos, atsakomybė ir atskaitomybė, reikalavimai pareigybei.

Alytaus miesto savivaldybės gyventojų, atitinkančių Piniginės socialinės paramos nepasiturinčioms šeimoms ir vieniems gyvenantiems asmenims įstatymo nuostatas, piniginės socialinės paramos teikimo sąlygos, skyrimas ir skaičiavimas nustatytas Alytaus miesto savivaldybės tarybos 2012-02-09 sprendimu Nr. T-11 patvirtintame Piniginės socialinės paramos Alytaus miesto savivaldybės nepasiturinčioms ir vieniems gyvenantiems asmenims teikimo tvarkos apraše (toliau –

tvarkos aprašas).

Socialinės paramos skyriaus specialistai, rengdami sprendimus, vadovaujasi, kriterijais, principais ir taisyklėmis, nustatytomis Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturinčioms šeimoms ir vieniems gyvenantiems asmenims įstatyme, Lietuvos Respublikos socialinės paramos mokiniam įstatyme, Lietuvos Respublikos valstybinių šalpos išmokų įstatyme, Lietuvos Respublikos paramos mirties atveju įstatyme, Alytaus miesto savivaldybės tarybos 2010 m. vasario 25 d. sprendimu Nr. T-46 Vienkartinės piniginės paramos nepasiturinčioms šeimoms ir vieniems gyvenantiems asmenims skyrimo ir mokėjimo taisyklėse.

Skyriuje korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų nebuvo nustatyta. Skyriaus specialistams nesuteikti per platūs įgaliojimai veikti savo nuožiūra. Savivaldybės institucijų patvirtintuose teisės aktuose perteklinių reikalavimų nenustatyta.

Savivaldybės priimtuose teisės aktuose įtvirtinta pakankamai konkreti ir tiksli sprendimų priėmimo procedūra (kriterijai, terminai) (Alytaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2012 m. birželio 27 d. įsakymu Nr. DV-486 patvirtintos Asmenų prašymų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo Alytaus miesto savivaldybės administracijoje taisyklės).

Asmenų skundų dėl skyriaus priimtų sprendimų teisėtumo, pagrįstumo nebuvo gauta.

Savivaldybės institucijų priimti teisės aktai periodiškai peržiūrimi ir keičiami, pasikeitus įstatymams ir poįstatyminiams teisės aktams.

Socialinės paramos skyriaus veiklą kontroliuoja Savivaldybės administracijos Centralizuotas vidaus audito skyrius.

Sprendime dėl socialinės paramos skyrimo ar neskyrimo numatyta, jog jis gali būti skundžiamas administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Išnagrinėjus skyriaus veiklą reglamentuojančius dokumentus ir išanalizavus skyriaus nuostatus, darbuotojų pareigybių aprašymus pastebėtas, jog skyriaus nuostatų 9.2 punkte ir specialistų pareigybių aprašymuose nurodyta, kad specialistės nagrinėja pareiškėjų prašymus, išmokų gavėjų skundus ir rengia atsakymų projektus į juos. Skyriaus nuostatuose ir pareigybės aprašymuose reglamentuota teisė patiems specialistams nagrinėti skundus vykdomų funkcijų srityje gali sudaryti sąlygas neobjektyviai priimti sprendimus.

IŠVADOS IR SIŪLYMAI

Pasirinktoje veiklos srityje sprendimų priėmimo, veiksmų atlikimo tvarka yra reglamentuota įstatymais, poįstatyminiais aktais, lokaliniais teisės aktais, darbuotojų funkcijos apibrėžtos pareigybių aprašymuose. Socialinės paramos skyriaus valstybės tarnautojai, atlikdami jų kompetencijai priskirtas funkcijas, vadovaujasi valstybės tarnautojų veiklos etikos principais.

Išanalizavus teisės aktus Socialinės paramos skyriaus veikloje reglamentuojančius socialinės paramos teikimu, teigtina, kad ji yra aiški: vidaus teisės aktuose sprendimų priėmimo tvarka yra pakankamai išsamiai ir pakankamai išsamiai reglamentuota, nustatyti aiškūs kriterijai, sprendimus priimančys subjektai, aiškiai apibrėžti jų įgaliojimai, atskirtos sprendimų priėmimo ir kontrolės funkcijos, sprendimuose nurodyta apskundimo tvarka; yra laikomasi įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimų, bei priimti visi teisės aktai būtini įstatymų įgyvendinimui. Vidaus kontrolės sistema pakankamai veiksmingai funkcionuoja.

Socialinės paramos skyriaus šioje veikloje priimti sprendimai nėra susiję su kitų įstaigų valdymo sritimi ar kompetencija, teisės aktai nenumato prievolės derinti šiuos sprendimus su kitomis valstybės ar savivaldybės įstaigomis, nereikia šių įstaigų patvirtinimo.

Skyriaus nuostatuose ir pareigybės aprašymuose reglamentuota teisė patiems darbuotojams nagrinėti skundus vykdomų funkcijų srityje gali sudaryti sąlygas neobjektyviai priimti sprendimus.

Atsižvelgiant į tai, kad vertinama Socialinės paramos teikimo veikla nors ir atitinka Korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 3 dalies 5 punkte nustatytą kriterijų – daugiausia priima sprendimus, kuriems nereikia kitos valstybės ar savivaldybės įstaigos patvirtinimo, kas gali turėti įtakos korupcijos pasireiškimo tikimybės egzistavimui, tačiau remiantis nagrinėtais teisės aktais šios sritis yra valdoma ir

korupcijos pasireiškimo tikimybė vertintina kaip minimali.

Siūlymai, kurie reikalingi siekiant ateityje užkirsti kelią galimai korupcijos pasireiškimo tikimybei Socialinės paramos skyriaus veikloje, susijusioje su socialinės paramos teikimu:

1. Prevencijos tikslais vykdyti antikorupcinį teisės aktų vertinimą, keičiantis teisiniam reguliavimui, neatidėliotinai analizuoti bei keisti savivaldybės teisės aktus.

2. Atskleisti ir šalinti galimas korupcijos pasireiškimo priežastis ir sąlygas, didinti nepakantumą korupcijai.

PRIDEDAMA:

1. Alytaus miesto savivaldybės tarybos 2008-06-25 sprendimo Nr. T-126 „Kreipimosi dėl socialinės paramos mokiniams tvarkos aprašo tvirtinimo“ kopija, 4 lapai;

2. Alytaus miesto savivaldybės tarybos 2008-06-25 sprendimo Nr. T-127 „Dėl Paramos mokinio reikmenims įsigyti tvarkos aprašo tvirtinimo“ kopija, 3 lapai;

3. Alytaus miesto savivaldybės tarybos 2008-06-25 sprendimo Nr. T-128 „Dėl mokinių nemokamo maitinimo Alytaus miesto savivaldybės mokyklose tvarkos aprašo tvirtinimo“ kopija, 3 lapai.

4. Alytaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2006 m. birželio 1 d. įsakymo Nr. DV-327 „Dėl kompensacijų nepriklausomybės gynėjams, nukentėjusiems nuo 1991 m. sausio 11-13 d. įvykių ir po to vykdytos SSRS agresijos, bei jų šeimoms taikymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ kopija, 3 lapai.

5. Alytaus miesto savivaldybės tarybos 2010-02-25 sprendimo Nr. T-46 „Dėl Vienkartinės piniginės socialinės paramos nepasiturinčioms šeimoms ir vieniems gyvenantiems asmenims skyrimo ir mokėjimo taisyklių, Socialinės paramos teikimo komisijos nuostatų tvirtinimo kopija, 3 lapai.

6. Alytaus miesto savivaldybės tarybos 2012-02-09 sprendimo Nr. T-11 „Dėl piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams teikimo tvarkos aprašas tvirtinimo“ kopija, 4 lapai;

7. Alytaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2012 m. vasario 22 d. įsakymo Nr. DV-117 „Dėl Alytaus miesto savivaldybės piniginės socialinės paramos teikimo komisijos nuostatų“ kopija, 3 lapai;

8. Socialinės paramos skyriaus veiklos nuostatų, patvirtintų administracijos direktoriaus 2011-08-12 įsakymu Nr. P-175 kopija, 4 lapai.

9. Alytaus miesto savivaldybės administracijos ~~Socialinės paramos skyriaus~~ darbuotojų ir valstybės tarnautojų pareigybių aprašymų kopijos, 39 lapai, 1 egz.

Savivaldybės meras

Jurgis Krasnickas

